

Bijlage 3

1. **Wet Openbaarmaking uit publieke middelen bekostigde Topinkomens (WOPT)**
2. **Normering Topinkomens binnen de semi-publieke sector**

Sinds 1 maart 2006 is de WOPT van kracht. Volgens deze wet moeten uit publieke middelen bekostigde instellingen (onder andere hogescholen) in hun financieel jaarverslag de inkomens rapporteren van werknemers die meer dan het gemiddelde salaris van een minister verdienen (in 2005 is dat €158.000). Bovendien moeten deze instellingen deze bezoldigingen ook melden op een website van het Ministerie van BZK. Het Ministerie van BZK zal deze informatie verzamelen en bekend maken. Waarschijnlijk gebeurt dat en marge van de rijksbegrotingsbehandeling.

De hogescholen zijn bekend met deze regeling¹. Volgens de branchecode governance is informatie over de structuur en de hoogte van de individuele leden van het college van bestuur in het financieel jaarverslag al verplicht. De afzonderlijke rapportage aan MinBZK is dus een extra slag.

Een geheel andere ontwikkeling is echter het voornemen van het kabinet om de topinkomens in de publieke sector te normeren. Onder forse druk van de Tweede Kamer heeft Minister Remkes op 22 december 2005 een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin hij naar aanleiding van de motie Bakker de aanpak van de normering schetst². Het kabinet schetst drie fasen:

1. Normering vastgelegd in sectorspecifieke topinkomens codes

Elk van de semi-publieke sectoren stelt, in overleg met de vakminister en binnen een jaar, een eigen beloningscode op. De sector definieert in zijn code de norm waarboven de salarissen in de eigen sector in beginsel niet uitstijgen. De basis van alle sectorcodes is steeds gelijk: alle sectoren dienen dezelfde criteria te hanteren, bijvoorbeeld met betrekking tot de functiezwaarte, de verbinding met het sectorale loongebouw en de arbeidsmarktpositie. De codes behoeven voor wat betreft het aspect normering van het inkomen de goedkeuring van de vakminister, na overleg met de minister van BZK. Als een sector niet met een code komt, of de code bevat een norm die het kabinet niet aanvaardbaar vindt, kan het kabinet voor die sector een norm vaststellen. De bevoegdheid van ministers om een code goed te keuren zal nader worden onderzocht.

2. Wettelijke instrumenten om codes een verplichtend karakter te geven

Het opstellen van een code mag volgens het kabinet niet vrijblijvend zijn. Daarom zal het verplichtingen opnemen in de wet. Een dergelijke basis is ook noodzakelijk om naleving van de sectorale codes te kunnen verbeteren. Het kabinet laat nog nader onderzoek uitvoeren of een dit op grond van internationale verdragen mogelijk is.

¹ Indien u dat op prijs stelt kunnen wij u de berichtgeving van MinBZK en de grondslag van de berekening van het gemiddeld salaris van een minister toesturen.

² Indien u een kopie van deze brief met bijlage wenst, kunnen wij u die toesturen.

3. Naleving sectorale normering wettelijk sanctioneren.

Een code alleen is volgens het kabinet onvoldoende voor een effectieve normering, bij de invoering van een norm hoort ook handhaving. In eerste instantie zal een overtreding in de openbaarheid gebracht worden. Maar dat vindt het kabinet niet genoeg. Daarom is het kabinet voornemens wetgeving op te stellen waarmee het niet naleven van de code gesanctioneerd kan worden, bijvoorbeeld door belanghebbenden (overeenkomstig de aandeelhouders in de code Tabaksblat) het recht te geven om bij de rechter te klagen over niet-naleving.

Het kabinet erkent dat het normeren van de topinkomens bestuurlijk en juridisch uiterst complex is. De algemene lijn voor het topinkomensbeleid is dat ook de semi-publieke sectoren 'fatsoenlijk' belonen. Dat wil zeggen: de loonvorming komt tot stand aan de hand van zorgvuldige procedures, passend bij de functiezwaarte en het sectorale loongebouw. Daarbij wordt rekening gehouden met de realiteit op de arbeidsmarkt en is er ruimte voor sectorale differentiatie. Om te kunnen beoordelen of dat gebeurt, vindt het kabinet het noodzakelijk dat de salarissen van de top worden getoetst. Onder normering verstaat het kabinet dat er per sector binnen het semipublieke domein een salarishnorm gedefinieerd wordt, waarboven de salarissen in beginsel niet uitstijgen. Slechts in bijzondere gevallen, deugdelijk gemotiveerd en aan de hand van een vooraf vastgestelde procedure, kunnen hogere salarissen worden toegekend. Het moet naar het oordeel van het kabinet mogelijk zijn dat er in verschillende sectoren verschillende normbedragen worden gehanteerd, wegens de uiteenlopende karakters van die sectoren.

Eind december 2005 heeft een overleg plaatsgevonden tussen de MinOCW en de HBO-raad en de andere branche-organisaties (VSNU en BVE raad) over de ontwikkeling van een sectorale code voor de normering van topinkomens. Daarin is afgesproken dat de branche-organisaties voor het einde van 2006 een sectorale code zullen ontwikkelen. Deze afspraak is van directe betekenis voor de herijking van de Adviesregeling.